

Ірина ГОРКОВЕНКО,
вчитель вищої категорії ЗОШ № 295 м. Києва

Інформаційно-пізнавальний матеріал на уроці української мови у 2 класі

Як дібрати матеріал до уроку, щоб він одночасно поєднував у собі інформаційну та розвивальну функції, забезпечував навчання і виховання молодших школярів? Це питання доводиться вирішувати вчителю практично кожного дня. Робота тільки з підручником на уроці не спонукає учнів до активної діяльності, не сприяє їхньому емоційному піднесенню, а отже, вчитися дітям стає нецікаво. Думаю, українознавчий матеріал завдань, групова робота допоможуть зробити урок української мови цікавим і пізнавальним. Можливо, цей доробок стане корисним моїм колегам.

Тема. Закріплення знань і вмінь, пов'язаних зі словами, що виражають ознаки предметів.

Мета. Поглиблювати знання учнів про прикметник, його істотні ознаки та роль у реченні.

Удосконалювати вміння добирати влучні ознаки, характерні для окремих предметів.

Розвивати творчу уяву.

Формувати вміння працювати в групах.

Виховувати інтерес до народних традицій: святкування Стрітєння та зустрічі весни.

Обладнання: підручник "Українська мова", 2 клас (авт. М.С.Вашуленко, С.Г.Дубовик), мультимедійна дошка (ілюстрації, тексти), конверти із завданням, тісто.

Хід уроку

I. Організація класу.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Учні заходять до класу, збираються біля вчителя. Стають у коло.

– На цьому уроці ми будемо працювати в групах. А як об'єднатися в групи, ви дізнаєтесь, коли уважно мене послухаєте.

Зима і весна

– Насуплю я брови, –
говорить зима, –
і вітер з морозом повіє:
усе скрізь загине –
рятунку нема!
Під снігом замре, заніміє.
– А я засміюся –
весна одмовля, –
і сонце пекуче засяє:
прокинуться луки, ліси і поля.
Усе розцвіте, заспіває.

С.Черкасенко.

– Про які пори року йдеться?

Працюватиме 4 групи. Дві групи "Зима", дві інші – "Весна". (Діти поділені на групи заздалегідь). Займіть свої місця.

– У кожній групі на столі лежать правила роботи в групах. Ви їх знаєте, але хто забуде, зможе пригадати.

Вибір консультантів.

Очікування від уроку.

– Що ви очікуєте від уроку?

– Я чекаю від вас серйозної розумової роботи.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

IV. Актуалізація опорних знань.

– Діти, як ви вважаєте, чому саме так ми розподілилися на групи?

– Тому, що зима закінчується, а весна вже стукає до нас у двері.

– Чи знаєте ви, що в неділю, за народним повір'ям, Зима зустрічалася з Весною? Народ до цього свята придумав багато прикмет.

1. Каліграфічна хвилинка.

– У кожній групі є завдання в конвертах. (У конвертах лежать листочки, на яких записано слова і словосполучення, з яких діти мають скласти речення). Складіть прикмети.

Читають по одному із представників груп.

Свято з відлигою – буде пізня весна.

Свято зі снігом – буде рання весна.

Свято з морозом – ведмідь буду розбиває.

Як капає зі стріх, так капатиме з вуликів.

– Давайте складемо каліграфічну хвилинку. Назвіть нижні з'єднання букв, над якими ми працювали. Запишемо хоровод таких цікавих сніжинок або, можливо, і весняних квітів – з'єднання букв.

дм дл вл ом ол іл ля ал

– Група Зими запише речення: *Свято приходить зі снігом.*

– Група Весни запише речення: *Свято приходить із відлигою.*

– Пропоную в каліграфічній хвилинці творчу роботу. Якщо ви були уважні, то правильно складете речення.

Буде... весна. (рання, пізня).

2. Звуко-буквений аналіз слова.

На дошці запис: *свято* (с'вято).

Яку помилку допущено?

3. Словникова робота.

– Я прочитаю текст, а ви запишете тільки словникові слова.

Сьогодні понеділок. За календарем – зима. За народним повір'ям, на Стрітіння у неділю зима зустрілася з весною: хто кого перемаже. Ми закликаємо весну повернути з вирію жайворонків, розбудити ведмедя.

Повернути землі квіти – голубі, білі, червоні.

– Зачитайте слова, які відповідають на питання хто? що? як і й?

4. Гра "Мікрофон".

– Що таке прикметник?

– З якою частиною мови пов'язаний прикметник?

– Доберіть до слова *свято* прикметники.

V. Основна частина уроку.

1. Добір прикметників.

– До назв своїх груп доберіть прикметники.

2. Розповідь учителя про "скарби" певних пір року.

– Наші предки уявляли весну дівчинкою з вінком квітів на буйних косах. Вважали, що вона володіє величезними скарбами. Скарбами весни були тепле сонечко, дощик і буйна зелень.

А зиму наші предки уявляли літньою, суворою жінкою. Її скарбами були сніг, мороз, завірюха.

– Якими ще скарбами володіє зима? А весна?

– Доберіть прикметники до слів *сонечко, зелень, сніг, мороз*.

Ф і з к у л ь т х в и л и н к а .

– Незабаром весна. Закликали весну, як правило, діти, дівчата та жінки. Вони виглядали її вранці, до сходу сонця. Весну запрошували піснями.

Діти водять хорів, співають "Веснянку".

3. Робота над оповіданням.

– Прочитайте. Змініть слова, що в дужках, так, щоб вони пов'язувалися з іменниками.

(Зимовий) ранку діти зібрались на (шкільний) подвір'ї. Учні готувались до (лижний) прогулянки. (Сільські) вулицями (гасливий) юрба виїхала на узлісся. Який (красиві) краєвид їм відкрився!

– Доберіть заголовок.

– Випишіть утворені прикметники.

4. Робота з підручником. Впр. 331, с. 126.

– За поданими ознаками визначте предмети і допишіть їх назви. (2 рядки на вибір).

– Якою порою року "віє" від цих загадок? Доведіть.

– Яка частина мови допомогла впізнати пору року?

5. Хвилинка відпочинку.

Діти ліплять пташок з тіста.

– У нас в Україні з давніх-давен люди, готуючись до зустрічі весни, випікали з тіста жайворонків і роздавали їх дітям, щоб вони росли здоровими й щасливими. Діти насаджували на палиці пташок, спечених із тіста, і бігали, закликаючи весну.

6. Творча робота.

– На вулиці зима. Налетів буревій і переплутав речення.

– Прочитайте речення. Кожна група вибирає і записує речення про свою пору року.

Засмійся, сонечку. Підсип сніжку, зимонько. Полийся, дощику. Налетіть, хурделиці. Прилети, жайворонку! За-морозьте щічки дівчорі. Принеси на крилах пісню весни.

VI. Рефлексія уроку.

– Які враження від уроку?

– Що, на вашу думку, вдалося найкраще?

– Які почуття та емоції викликав урок?

– Я дякую вам за урок, за плідну працю.